

Сагайдак П.Р.аспірант кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу,
Західноукраїнський національний університет**Sagaidak Pavlo**

West Ukrainian National University

**ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ****TRANSFORMATIONAL PROCESSES IN UKRAINE'S AGRICULTURAL SECTOR:
CURRENT STATE AND PROSPECTS**

Стаття присвячена дослідженню структурних змін в аграрному секторі України в контексті сучасних економічних викликів. У роботі проведено комплексний аналіз економіко-фінансових параметрів функціонування вітчизняних аграрних підприємств, визначено їх сильні та слабкі сторони в умовах ринкової трансформації. Особливу увагу приділено оцінці фінансової стійкості, рентабельності та інвестиційної привабливості суб'єктів агробізнесу. Розроблено механізм цифрової трансформації аграрних підприємств, який включає етапи впровадження інноваційних технологій, оптимізації бізнес-процесів та підвищення конкурентоспроможності. Запропонований механізм передбачає інтеграцію сучасних цифрових рішень у виробничі, управлінські та маркетингові процеси аграрних підприємств. Визначено ключові перспективи розвитку галузі в умовах цифровізації економіки.

Ключові слова: аграрне підприємство, трансформація, економічний аналіз, механізм, цифровізація, оптимізація.

The article is devoted to the study of structural changes in Ukraine's agricultural sector in the context of modern economic challenges and technological transformations. The relevance of this research is determined by the urgent need to modernize the agricultural industry, which plays a crucial role in Ukraine's economy and food security. In the current conditions of global digitalization and post-war recovery, understanding the mechanisms of agricultural enterprises' adaptation to new realities becomes particularly important for ensuring sustainable development of the sector. The work provides a comprehensive analysis of economic and financial parameters of domestic agricultural enterprises' functioning, identifying their strengths and weaknesses under market transformation conditions. Special attention is paid to assessing financial stability, profitability, and investment attractiveness of agribusiness entities. Based on the conducted research, a scientifically grounded mechanism for digital transformation of agricultural enterprises has been developed, which includes stages of innovative technologies implementation, business processes optimization, and competitiveness enhancement. The proposed mechanism involves the integration of modern digital solutions into production, management, and marketing processes of agricultural enterprises. Key prospects for industry development under conditions of economic digitalization are identified. Digital transformation of agricultural enterprises represents a paradigmatic shift towards technology-driven farming and business management practices. This transformation encompasses the implementation of precision agriculture technologies, IoT sensors for crop monitoring, and automated machinery for enhanced productivity. The research identifies critical components of digital transformation including data analytics platforms for decision-making, blockchain technology for supply chain transparency, and artificial intelligence applications for predictive farming. The research results can be used for forming state policy to support the agricultural sector and developing strategies for individual agricultural enterprises.

Keywords: agricultural enterprise, transformation, economic analysis, mechanism, digitalization, optimization.

Постановка проблеми. В умовах сучасної нестабільності зовнішньоекономічного середовища, періодичності прояву кризових процесів та інтеграційних перетворень світового господарства, актуалізуються проблеми функціонування та модернізації аграрних підприємств, недостатня увага до яких стримує процеси поступального розвитку аграрної галузі. Аграрний комплекс України є системоутворюючим елементом національної економіки, детермінуючи продовольчу безпеку країни та генеруючи

значні валютні надходження від експорту. Водночас сучасні макроекономічні дисбаланси, флуктуації кон'юнктури світових аграрних ринків та екзогенні виклики формують якісно нові параметри господарської діяльності, що детермінує потребу в поглибленому науковому дослідженні галузевої специфіки.

Особливої наукової значущості набуває проблематика діагностики економіко-фінансового стану суб'єктів аграрного підприємництва, ідентифікації детермінантів їх результативності та формування

концептуальних засад цифровізації аграрної сфери в умовах волатильності ринкового середовища. Емпіричне дослідження галузевих тенденцій створить методологічне підґрунтя для розробки стратегічних імперативів підвищення конкурентних переваг вітчизняних агропромислових формувань та їх ефективної інтеграції у транснаціональні виробничо-збутові мережі.

Означена проблематика обґрунтовує доцільність проведення комплексного аналітичного дослідження поточного стану функціонування аграрних підприємств України з метою формування науково-методичного інструментарію для оптимізації управлінських рішень на мікро- та мезоекономічному рівнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема трансформації економіко-фінансових параметрів діяльності аграрних підприємств в умовах структурних змін галузі нерозривно пов'язана з питаннями модернізації виробничих процесів та цифровізації господарської діяльності, що займає важливе місце в роботах сучасних науковців. Суттєвий вклад у формування концептуальних основ та методологічного апарату економічного аналізу діяльності аграрних підприємств зробили такі науковці, як: Т. Гуцул [5], К. Мікуляк [4], І. Павлік [2], А. Ревуцька [3], Н. Сіренко [4], Л. Смолій [3], Н. Суліма [5], Т. Харченко [6], Л. Чернишова [7] та ін. Водночас, сучасні теоретичні розробки у сфері трансформаційних процесів аграрного сектору обумовлюють необхідність якісного оцінювання фінансових показників аграрних підприємств в умовах цифровізації.

Мета статті полягає у комплексному аналізі економіко-фінансових параметрів функціонування аграрних підприємств України в контексті сучасних трансформаційних процесів та обґрунтуванні ролі цифровізації як ключового інструменту покращення їх фінансової ефективності та конкурентоспроможності.

Виклад основного матеріалу. Сучасна парадигма функціонування аграрного сектору України детермінується поліфакторним впливом глобалізаційних тенденцій, технологічних інновацій та макроструктурних трансформацій економічної системи. Аграрні підприємства, займаючи позицію ключових елементів національної продовольчої безпеки, здійснюють господарську діяльність в умовах інтенсифікації конкурентного середовища світових товарних ринків, флуктуацій цінової кон'юнктури на аграрну продукцію та необхідності адаптивної трансформації до модифікацій інституціонального середовища.

Вітчизняний аграрний сектор демонструє значний потенціал для забезпечення продовольчої безпеки як на національному, так і на глобальному рівнях. Водночас реалізація цього потенціалу потребує комплексного наукового осмислення поточного стану галузі,

виявлення системних проблем та ідентифікації перспективних напрямів розвитку. Особливої актуальності набуває дослідження економіко-фінансових параметрів функціонування аграрних підприємств, аналіз їх адаптаційних механізмів та оцінка конкурентних переваг в умовах динамічного зовнішнього середовища. Системний підхід до вивчення означеної проблематики дозволить сформувати науково обґрунтовані рекомендації щодо підвищення ефективності галузі та посилення її ролі у національній економічній системі.

Діагностика сучасного стану аграрних підприємств України ґрунтується на системному аналізі базових індикаторів їх функціонування, що дозволяє виявити латентні тенденції галузевого розвитку та ідентифікувати ключові детермінанти економічної динаміки. Макроекономічна оцінка аграрного сектору передбачає дослідження як абсолютних показників виробничо-економічної активності, так і відносних індикаторів ефективності господарювання. Аналітичний фокус спрямовано на ідентифікацію трендових характеристик п'яти ключових параметрів галузевої системи: показників виробництва, структурних характеристик суб'єктного складу, демографічних параметрів людських ресурсів, індикаторів фінансової результативності та інвестиційної активності підприємств. Означені індикатори формують багатовимірний простір для комплексної оцінки стану аграрного сектору та прогнозування векторів його подальшого розвитку. Динаміка базових макроекономічних показників аграрного сектору України, що характеризує ключові аспекти його функціонування, представлена у таблиці 1.

Емпіричний аналіз макроекономічних параметрів аграрного сектору демонструє кардинальні зміни галузевої системи під деструктивним впливом воєнного конфлікту. Обсяг валової продукції сільського господарства мав прогресивну траєкторію зростання протягом періоду 2019–2021 років з кульмінацією у 712,8 млрд грн, що репрезентувало успішну реалізацію потенціалу галузі в умовах стабільного функціонального середовища.

Критичний дислокаційний ефект 2022 року проявився у катастрофічному скороченні валової продукції до 423,6 млрд грн (-40,6% порівняно з 2021 роком), що обумовлено деструкцією виробничої інфраструктури, втратою сільськогосподарських угідь на окупованих та прифронтових територіях, а також критичними логістичними обмеженнями. Поступальне відновлення у 2023 році до рівня 501,4 млрд грн (+18,4% відносно кризового 2022 року) засвідчує адаптивну резилієнтність аграрної сфери.

Структурні трансформації суб'єктного складу галузі характеризуються інтенсифікацією процесів концентрації виробництва в контексті кризових явищ.

Таблиця 1

Основні показники розвитку аграрного сектору України у 2019–2023 рр.

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	Відхилення 2023/2019
Валова продукція сільського господарства, млрд. грн.	548,2	609,3	712,8	423,6	501,4	-46,8
Кількість сільськогосподарських підприємств, тис. од.	45,6	44,2	43,1	38,7	35,2	-10,4
Середньооблікова чисельність працівників, тис. осіб	459,2	441,8	428,6	312,8	298,5	-160,7
Рентабельність операційної діяльності, %	14,2	18,7	22,3	-2,8	8,9	-5,3 п.п.
Інвестиції в основний капітал, млрд грн	31,8	29,4	35,2	18,3	22,7	-9,1

Джерело: складено автором за [1]

Кількість функціонуючих підприємств скоротилася з 43,1 тисячі у 2021 році до 38,7 тисячі у 2022 році (-10,2%), що зумовлено військовою агресією рф.

Демографічні параметри людських ресурсів зазнали негативних модифікацій внаслідок воєнних дій та міграційних процесів. Середньооблікова чисельність працівників знизилася з 428,6 тисячі осіб у 2021 році до 312,8 тисячі у 2022 році (-27,0%), що детермінується мобілізаційними процесами, внутрішньою та зовнішньою міграцією населення, а також тимчасовою недоступністю робочих місць на окупованих територіях.

Індикатори економічної ефективності демонструють кризову динаміку з трансформацією рентабельності операційної діяльності у негативну площину (-2,8% у 2022 році) порівняно з піковим значенням 22,3% у 2021 році. Означена тенденція репрезентує критичне погіршення співвідношення доходів та витрат внаслідок зростання операційних ризиків та додаткових витрат на забезпечення безпеки виробничих процесів.

Інвестиційна активність в аграрному секторі характеризується різким скороченням капітальних вкладень з 35,2 млрд грн у 2021 році до 18,3 млрд грн у 2022 році (-48,0%), що обумовлено підвищеними ризиками інвестування в умовах воєнного стану та переорієнтацією фінансових ресурсів на первинні потреби виживання підприємств. Часткове відновлення інвестиційних потоків у 2023 році до 22,7 млрд грн свідчить про поступове повернення довіри інвесторів та адаптацію до нових умов господарювання.

Можна констатувати, що інтегральна оцінка макроекономічних індикаторів засвідчує системний характер кризових явищ в аграрному секторі та необхідність реалізації комплексних заходів державної підтримки для відновлення виробничого потенціалу галузі. Позитивні тенденції 2023 року свідчать про початок процесу економічної реабілітації, проте досягнення довоєнного рівня показників потребуватиме середньострокової перспективи та значних фінансових ресурсів.

Фінансово-економічна діагностика аграрних підприємств України базується на системному дослідженні ключових індикаторів їх господарської ефек-

тивності, що дозволяє оцінити адаптивний потенціал галузі та її резистентність до зовнішніх економічних впливів. Фінансові показники є інтегральними характеристиками результативності підприємницької діяльності, відображаючи здатність суб'єктів господарювання до генерування прибутку, забезпечення фінансової стійкості та ефективного управління ресурсами.

Комплексний аналіз фінансових результатів базується на офіційних статистичних даних, що характеризують діяльність аграрних підприємств різних організаційно-правових форм. Особливої уваги заслуговує дослідження динамічних характеристик фінансових потоків, що дозволяє ідентифікувати вектори розвитку та виявити потенційні ризики функціонування галузевої системи. Часовий діапазон дослідження охоплює п'ятирічний період, що забезпечує репрезентативність вибірки та дозволяє виявити середньострокові тенденції фінансового розвитку галузі. Траєкторія змін ключових фінансових індикаторів діяльності аграрних підприємств України представлена у таблиці 2.

Таким чином, систематизація фінансово-економічних індикаторів (табл. 2) репрезентує трансформації у функціонуванні аграрного сектору під впливом геополітичного дисбалансу. Чистий дохід підприємств демонстрував позитивну траєкторію зростання протягом 2019–2021 років, досягнувши піку 891,6 млрд. грн. у 2021 році. Однак 2022 рік ознаменувався катастрофічним спадом доходів до 478,2 млрд. грн. (-46,4% порівняно з 2021 роком) внаслідок воєнних дій, руйнування інфраструктури та втрати значних виробничих потужностей на окупованих територіях.

Собівартість реалізованої продукції відтворює аналогічну динаміку з кризовим зниженням у 2022 році, що обумовлено скороченням обсягів виробництва та логістичними обмеженнями. Валовий прибуток зазнав найбільш суттєвого впливу, знизившись з 198,8 млрд грн у 2021 році до 21,9 млрд грн у 2022 році (-89,0%), що репрезентує критичне погіршення економічної ефективності галузі. Чистий прибуток у 2022 році перетворився на збиток -18,7 млрд грн, демонструючи глибину кризових явищ.

Таблиця 2

Фінансові результати діяльності аграрних підприємств України у 2019–2023 рр.

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	Відхилення 2023/2019, %
Чистий дохід, млрд грн	623,4	702,8	891,6	478,2	567,8	-8,9
Собівартість реалізації, млрд грн	534,7	571,2	692,8	456,3	498,6	-6,7
Валовий прибуток, млрд грн	88,7	131,6	198,8	21,9	69,2	-22,0
Чистий прибуток, млрд грн	71,2	109,4	164,3	-18,7	42,8	-39,9
Коефіцієнт фінансової автономії	0,68	0,71	0,74	0,59	0,63	–
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,34	1,41	1,52	1,15	1,21	–

Джерело: складено автором за [1]

Період 2023 року характеризується поступальним відновленням основних фінансових індикаторів, хоча їх рівень залишається суттєво нижчим за довоєнні показники. Чистий дохід зріс до 567,8 млрд. грн. (+18,7% порівняно з 2022 роком), валовий прибуток відновився до 69,2 млрд. грн., чистий прибуток повернувся до позитивних значень 42,8 млрд. грн. Водночас кумулятивне зниження показників за період 2019–2023 років засвідчує масштабність економічних втрат галузі.

Коефіцієнти фінансової стійкості демонструють погіршення фінансового стану підприємств. Коефіцієнт фінансової автономії знизився з піку 0,74 у 2021 році до 0,59 у 2022 році, що свідчить про зростання залежності від зовнішнього фінансування та погіршення структури капіталу. Коефіцієнт поточної ліквідності також зазнав деградації, наближаючись до критичного рівня 1,15 у 2022 році.

Слід зазначити, що комплексний аналіз економічних показників демонструє деструктивний вплив воєнних дій на функціонування аграрного сектору та необхідність дієвих заходів для відновлення його економічного потенціалу. Позитивні тенденції 2023 року вказують на адаптивність галузі, проте повне відновлення довоєнного рівня потребуватиме тривалого часу та значних інвестиційних ресурсів.

Варто наголосити, що поствоєнне відновлення аграрних підприємств України детермінує необхідність формування принципово нової парадигми розвитку, орієнтованої на імплементацію передових цифрових рішень та інноваційних бізнес-моделей. Концептуальною основою відновлювального процесу є інтеграція цифрових технологій, біотехнологічних інновацій та сталого природокористування у єдину екосистему високопродуктивного аграрного виробництва. Інвестиційна активність в аграрному секторі, попри позитивну динаміку 2023 року, залишається на 28% нижче довоєнного рівня, що лімітує можливості традиційної модернізації виробничих потужностей. В цих умовах цифрова трансформація є не просто опціональним напрямом розвитку, а необхідним каталізатором системних змін, який здатний забезпечити мультиплікативний ефект від обмежених інвестиційних ресурсів.

Цифрова революція в аграрному секторі репрезентує парадигмальний зсув від традиційних методів господарювання до технологічно інтегрованих систем управління, здатних забезпечити експоненціальне зростання продуктивності при одночасній оптимізації ресурсокористування. В умовах постконфліктної реконструкції української економіки цифровізація аграрної сфери набуває стратегічного значення як інструмент прискореної модернізації галузі та формування конкурентних переваг на глобальному ринку. Концептуальною основою цифрової трансформації є інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій, штучного інтелекту, великих даних та автоматизованих систем у єдину технологічну екосистему, що забезпечує прийняття управлінських рішень на основі точних даних реального часу. Зазначений підхід дозволяє трансформувати аграрну сферу з інтуїтивно-емпіричної галузі у науково обґрунтований, високотехнологічний вектор економічної діяльності.

З огляду на сучасні економіко-фінансові проблеми та виклики, з якими стикаються вітчизняні аграрні підприємства, особливої актуальності набуває питання впровадження інноваційних рішень. Одним із перспективних напрямів модернізації галузі є формування комплексного механізму цифрової трансформації, який здатний забезпечити якісні зміни в управлінні економічними процесами та фінансовими ресурсами підприємств.

Механізм цифрової трансформації аграрних підприємств при цьому розглядається як стратегічний інструмент подолання виявлених фінансово-економічних диспропорцій та досягнення сталого розвитку. Цифровізація створює передумови для оптимізації витрат, підвищення продуктивності праці, покращення якості управлінських рішень та зміцнення фінансового стану підприємств аграрного сектору. Наведена схема ілюструє структуру механізму цифрової трансформації аграрних підприємств, відображаючи взаємозв'язки між його основними складовими та демонструючи логіку функціонування механізму в умовах сучасних викликів і можливостей цифрової економіки (рис. 1).

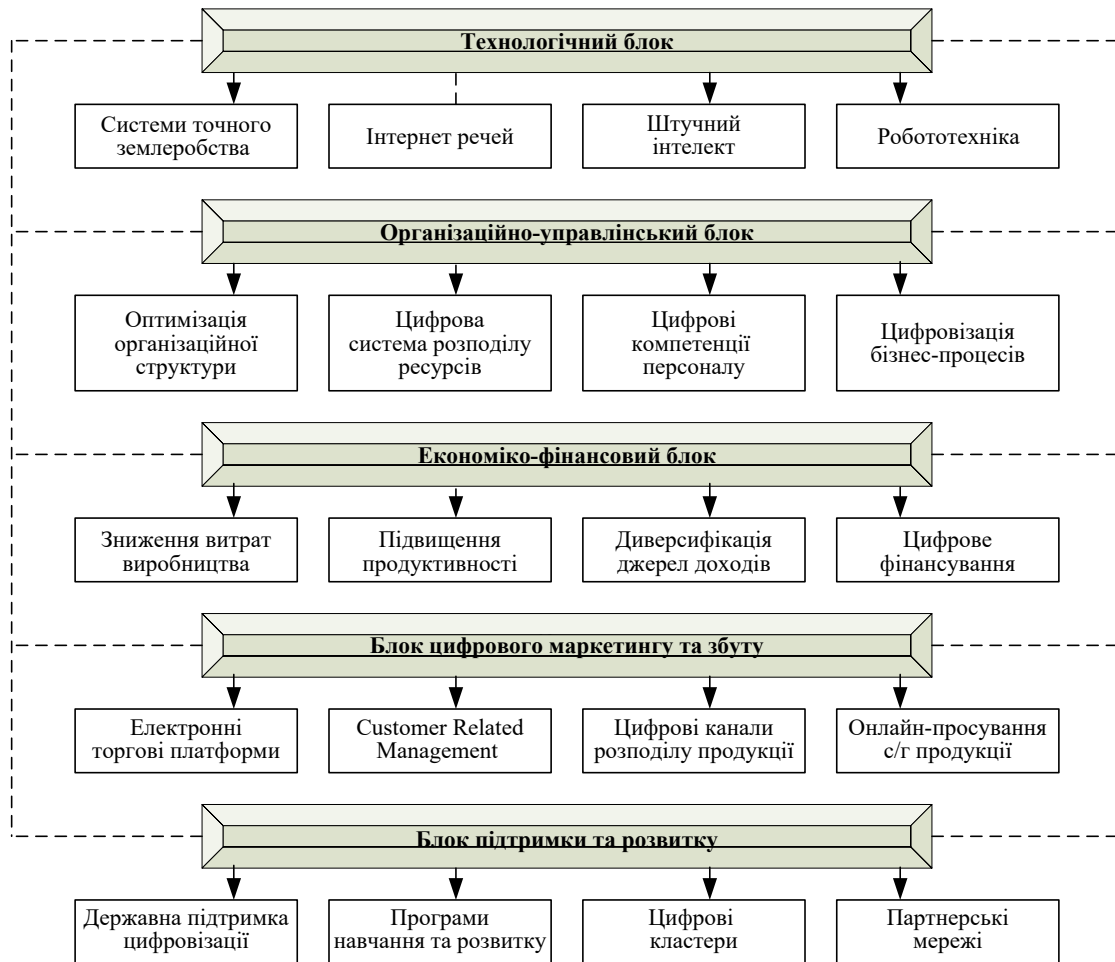


Рис. 1. Механізм цифрової трансформації аграрних підприємств

Джерело: побудовано автором

Запропонований механізм цифрової трансформації аграрних підприємств є особливо актуальним у контексті покращення економіко-фінансових параметрів їх діяльності, оскільки забезпечує системний підхід до оптимізації витратної частини та підвищення дохідності виробництва. Впровадження цифрових технологій через структуровані складові механізму дозволяє аграрним підприємствам досягти значного зниження собівартості продукції завдяки точному дозуванню ресурсів, автоматизації процесів та зменшенню непродуктивних витрат. Механізм сприяє диверсифікації джерел доходів через розширення каналів збуту та покращення якості продукції, що безпосередньо впливає на фінансову стійкість та конкурентоспроможність підприємств. Таким чином, реалізація запропонованого механізму створює передумови для якісного покращення ключових економіко-фінансових показників аграрних підприємств, включаючи рентабельність, ліквідність та фінансову стабільність.

Висновки. Трансформаційні процеси в аграрному секторі України демонструють поступовий пе-

рехід від традиційних методів господарювання до інноваційних моделей розвитку, що створює основу для підвищення конкурентоспроможності галузі на міжнародних ринках та забезпечення продовольчої безпеки держави. Проведений аналіз економіко-фінансових параметрів функціонування аграрних підприємств засвідчує наявність значних резервів для підвищення їх ефективності через впровадження інноваційних підходів до управління ресурсами та оптимізації виробничих процесів. Цифрова трансформація є ключовим інструментом покращення фінансових показників аграрних підприємств, забезпечуючи зниження операційних витрат, підвищення продуктивності та створення нових джерел доходів завдяки інтеграції сучасних технологій у бізнес-процеси та виробництво. Впровадження запропонованого механізму цифрової трансформації створює передумови для якісного покращення рентабельності, ліквідності та фінансової стійкості аграрних підприємств через оптимізацію використання виробничих ресурсів та підвищення конкурентоспроможності продукції.

Перспективи подальших наукових досліджень полягають у розробці детальних методик оцінки економічної ефективності цифрових інвестицій в аграрному секторі та створенні галузево-специфічних моделей фінансового планування з урахуванням цифрових технологій. Особливої уваги

потребує дослідження впливу різних компонентів цифровізації на окремі фінансові показники підприємств та розробка оптимальних стратегій поетапного впровадження цифрових рішень з урахуванням фінансових можливостей господарюючих суб'єктів.

Список літератури:

1. Державна служба статистики України: офіційний сайт. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 29.08.2025).
2. Павлік І. Модель організації економічного аналізу в обліково-аналітичній системі суб'єкта господарювання аграрного сектору економіки. *Економічний аналіз*. 2020. Т. 30. № 1. Ч. 2. С. 108–117. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.02.108>
3. Ревуцька А., Смолій Л. Такосномічний аналіз сталого розвитку аграрного сектору економіки України. *Nauki Ekonomiczne*. 2018. Т. 28. С. 25–138. DOI: [https://doi.org/10.19251/ne/2018.28\(9\)](https://doi.org/10.19251/ne/2018.28(9))
4. Сіренко Н. М., Мікуляк К. А. Інструментарій стратегічного аналізу розвитку аграрного сектору у ринковому середовищі. *Облік і фінанси*. 2020. № 3. (89). С. 107–113. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-3\(89\)-107-113](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-3(89)-107-113)
5. Суліма Н., Гуцул Т., Боровик Н. Формування ресурсного потенціалу аграрних підприємств в умовах інноваційного розвитку. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-47>
6. Харченко Т. Методологічне забезпечення оцінки розвитку аграрного сектору економіки України в розрізі індикаторів сталого розвитку. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. № 3(84). С. 247–251. DOI: <https://doi.org/10.35432/1993-8330appa3842021246488>
7. Чернишова Л. В. Економічний аналіз розвитку аграрної сфери України. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2024. № 7–8. С. 85–94. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-7-8-320-321-85-94>

References:

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny: ofitsiynyy sayt [State Statistics Service of Ukraine: Official Website]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed August 29, 2025).
2. Pavlik I. (2020) Model orhanizatsiyi ekonomichnoho analizu v oblikovo-analitychniy systemi sub'yekta hospodaryuvannya ahrarnoho sektoru ekonomiky [Model of Organization of Economic Analysis in the Accounting and Analytical System of a Business Entity in the Agricultural Sector of Economy]. *Ekonomicznyy analiz – Economic Analysis*, vol. 30, no. 1, part 2, pp. 108–117. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.02.108>.
3. Revutska A., Smoliy L. (2018) Takosnomichnyy analiz staloho rozvytku ahrarnoho sektoru ekonomiky Ukrayiny [Tacosnomic Analysis of Sustainable Development of the Agricultural Sector of Ukrainian Economy]. *Nauki Ekonomiczne*, vol. 28, pp. 25–138. DOI: [https://doi.org/10.19251/ne/2018.28\(9\)](https://doi.org/10.19251/ne/2018.28(9))
4. Sirenko N. M., Mikulyak K. A. (2020) Instrumentariy stratehichnoho analizu rozvytku ahrarnoho sektoru u rynkovomu seredovyshchi [Toolkit for Strategic Analysis of the Development of the Agricultural Sector in the Market Environment]. *Oblik i finansy – Accounting and Finance*, no. 3 (89), pp. 107–113. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-3\(89\)-107-113](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-3(89)-107-113)
5. Sulima N., Hutsul T., Borovyk N. (2024) Formuvannya resursnoho potentsialu ahrarnykh pidpryyemstv v umovakh innovatsiynoho rozvytku [Formation of the Resource Potential of Agricultural Enterprises in the Context of Innovative Development]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-47>
6. Kharchenko T. (2021) Metodolohichne zabezpechennya otsinky rozvytku ahrarnoho sektoru ekonomiky Ukrayiny v rozrizi indykatoriv staloho rozvytku [Methodological Support for Assessing the Development of the Agricultural Sector of Ukrainian Economy in Terms of Sustainable Development Indicators]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnya – Current Problems of Public Administration*, no. 3(84), pp. 247–251. Available at: <https://doi.org/10.35432/1993-8330appa3842021246488>
7. Chernyshova L. V. (2024) Ekonomicznyy analiz rozvytku ahrarnoyi sfery Ukrayiny [Economic Analysis of the Development of the Agricultural Sector of Ukraine]. *Naukovyy visnyk Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu – Scientific Bulletin of Odessa National Economic University*, no. 7–8, pp. 85–94. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-7-8-320-321-85-94>

Стаття надійшла: 10.10.2025

Стаття прийнята: 21.10.2025

Стаття опублікована: 14.11.2025